

NTA voor beoordeling constructieve veiligheid

In augustus 2019 stortte een deel van het dak van het AZ-stadion in. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) heeft naar aanleiding van onderzoek naar die instorting aanbevolen om voor publiek toegankelijke gebouwen uit gevolgklasse 3 wettelijk verplicht te stellen dat de eigenaren periodiek onderzoek laten doen naar de constructieve veiligheid van het gebouw. Op basis hiervan is de Nederlands Technische Afspraak (NTA) 8790 'Periodieke beoordeling betrouwbaarheid van constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken' ontwikkeld. Deze is in oktober 2023 gepubliceerd.

Tekst ing. Frank de Groot en ir. Hajé van Egmond

Naar aanleiding van het rapport van de OvV over de instorting van het dak van het AZ-stadion heeft de toenmalig minister van BZK besloten een wettelijke periodieke beoordeling voor de constructieve veiligheid van grote publieke gebouwen in te stellen. Daarmee wordt de zorgplicht van gebouweigenaren concreter ingevuld en het vereenvoudigt de rol van de gemeente als bevoegd gezag. Dit heeft geleid tot ontwikkeling van de NTA 'Periodieke beoordeling constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken'. Deze NTA zal worden aangewezenvanuit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Doel NTA 8790

Volgens het Bbl moeten bouwwerken in het toepassingsgebied van de NTA 8790 in staat zijn de effecten van de fundamentele belastingcombinatie te weerstaan. Die effecten staan beschreven in NEN 8700 'Toetsing van constructieve veiligheid bestaande bouw en verbouw'. Om na te gaan of een uitgebreide en specifieke toets volgens NEN 8700 noodzakelijk is, kan een routinematige beoordeling worden uitgevoerd. De NTA beschrijft een methode voor het initieel en periodiek beoordelen van de constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken. Een uitzondering betreft civieltechnische kunstwerken, silo's, masten en kranen. Het uitvoeren van deze beoordeling is volgens het Bbl voor publiek toegankelijke gebouwen uit gevolgklasse 3 verplicht. De beschreven beoordelingsmethode is echter ook

De instorting van een deel van het dak van het AZ-stadion was aanleiding voor de ontwikkeling van NTA 8790.

toepasbaar bij bouwwerken waar dit niet verplicht is.

Door onder andere het gericht uitvoeren van inspecties volgens de beoordelingsmethode in de NTA kan men met voldoende betrouwbaarheid beoordelen of de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk voldoet aan de publiekrechtelijke eisen. Het resultaat kan zijn dat er sprake is van een gerechtvaardigd vertrouwen, of dat dit gerechtvaardigd vertrouwen (deels) niet aanwezig is. De NTA kan door opdrachtgevers gebruikt worden voor het formuleren van een opdracht en door beoordelaars als leidraad bij de beoordeling. Belanghebbenden zijn onder andere gebouw-eigenaren, constructeurs, inspecteurs en leden van bouw- en woningtoezicht.

Aanwijzing categorieën bouwwerken

De grondslag voor de periodieke beoordeling is artikel 3.6a van het Bbl. Artikel 3.6a Bbl verwijst naar de Omgevingsregeling (Or) als het gaat om de categorieën bouwwerken die onder de beoordelingsplicht vallen. Het nieuwe

artikel 5.62 van de Or wijst de bijeenkomstfunctie, de onderwijsfunctie, de sportfunctie en een overige gebruiksfunctie voor personenvervoer aan voor zover deze gebruiksfuncties

bestemd zijn om te worden gebruikt door ten minste 5.000 personen.

De beoordelingsplicht is niet van toepassing op gebouwen gebouwd voor 1 januari 1950, voor zover deze gebouwen na die datum niet constructief zijn verbouwd of van functie zijn veranderd. Bouwwerken die geen volledige uitwendige scheidingsconstructie hebben, zijn niet uitgezonderd. Voetbalstadions en andere bouwwerken waar weer en wind vrij spel hebben op de constructie zijn niet uitgezonderd op grond van hun bouwjaar en vallen dus – bij een capaciteit van 5.000 personen of meer – altijd onder de beoordelingsplicht. Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een onafhankelijk bedrijf. Dit wil zeggen dat degene die de beoordeling uitvoert niet organisatorisch, financieel of juridisch betrokken is (of in het verleden geweest is) bij het eigendom of het gebruik van het bouwwerk. De eindverantwoordelijke medewerker moet in het Constructeursregister geregistreerd staan als Registerontwerper of Registertoets B (zie www.constructeursregister.nl). Ook een deskundige met vergelijkbare buitenlandse beroepsregistratie is toegestaan.

Initiële en periodieke beoordeling

De eigenaar van een bouwwerk dat valt onder de beoordelingsplicht moet uiterlijk 1 juli 2025 een eerste beoordeling hebben laten uitvoeren. Voor bouwwerken gereedgemeld na inwerkingtreding van de beoordelingsplicht geldt de plicht om een initiële beoordeling uit te laten voeren binnen drie jaar na de gereedmelding.

De beoordeling wordt uitgevoerd op basis van de NTA 8790. Het bedrijf dat de beoordeling heeft uitgevoerd legt zijn bevindingen vast in een rapportage die aan het bevoegd gezag

Onderzoeksplicht breedplaatvloeren

Aansluitend op de onderzoeksplicht voor CC3-gebouwen (2020) met breedplaatvloeren is er inmiddels ook een wettelijke onderzoeksplicht voor overige gebouwen met breedplaatvloeren. Eigenaren van gebouwen die onder de onderzoeksplicht vallen, moeten voor 1 juli 2025 aan het bevoegd gezag rapporteren.

De onderzoeksplicht geldt voor bouwwerken waarvan de vergunning is verleend na 1 januari 2018 en die na 1 januari 2020 zijn gereedgemeld. Het gaat dan specifiek om gebouwen met breedplaatvloeren met een overspanning van meer dan 8,5 meter of ongeïsoleerde daken. Woningen en woongebouwen zijn van de onder-

zoeksplicht uitgezonderd, tenzij er een andere gebruiksfunctie onder de woongebouwen aanwezig is. Gebouwen die op grond van de plicht voor CC3-gebouwen al onderzocht zijn, hoeven niet nogmaals onderzocht te worden.

Net als in 2020 is in samenspraak met de VBWTN een protocol opgesteld voor gemeenten om invulling te geven aan hun rol als bevoegd gezag. Het protocol is gebaseerd op de onderzoeksplicht zoals vastgelegd in het nieuwe artikel 5.61 (breedplaatvloeren) van de Omgevingsregeling en het Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren van 1 november 2022.

Foto: Betonhuis | Vincent van den Hoven fotografie.

moet worden verstrekt. Dit is de verantwoordelijkheid van de gebouweigenaar. In de rapportage moet een beschrijving van de werkzaamheden zijn opgenomen, inclusief een overzicht van de daarbij gehanteerde documenten. Vergelijkbaar met de Wkb verklaart het bedrijf in de rapportage ook dat het vertrouwen gerechtvaardigd is dat het bouwwerk voldoet aan het niveau bestaande bouw. In aanvulling daarop verklaart het bedrijf dat het vertrouwen gerechtvaardigd is dat bij het bezwijken van een constructieonderdeel van het bouwwerk niet meer dan 500 personen gelijktijdig gevaar lopen. De rapportage moet tevens een periodiek beoordelingsplan zoals bedoeld in de NTA 8790 bevatten. Voldoet het bouwwerk niet aan het niveau bestaande bouw dan legt het be-

drijf dit ook vast in de rapportage. De rapportage vormt dan de basis voor herstel van het bouwwerk of, indien herstel achterwege blijft, voor handhaving door het bevoegd gezag. Op basis van het risicoprofiel van een bouwwerk moet de beoordeling worden herhaald na een periode tussen de drie en tien jaar. Bouwwerken waarbij uit de initiële beoordeling volgt dat er bij bezwijken van een constructieonderdeel minder dan 500 personen gelijktijdig gevaar lopen, zijn van de periodieke beoordeling vrijgesteld.

Protocol inventarisatie gemeenten

Het is aan de gebouweigenaar om te voldoen aan de beoordelingsplicht. De Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland

(VBWTN) heeft een protocol ontwikkeld om te inventariseren om welke gebouwen het gaat en vervolgens de eigenaar te informeren. De eerste stap is het inventariseren welke gebouwen in een gemeente voldoen aan de criteria gesteld in artikel 5.62 van de Or. In het protocol wordt gemeenten geadviseerd om deze inventarisatie komende zomer uit te voeren. De tweede stap is het toesturen van een informatiebrief aan eigenaren van gebouwen die onder de beoordelingsplicht vallen. De derde stap betreft de juridische opvolging van de aangeleverde rapportages. De vierde en laatste stap is het toezien op de naleving van de periodieke beoordeling op basis van de in de initiële beoordeling opgenomen frequenties.